

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-617

17.9.2018

Ly Forsikring ASA

Motorvogn

Utforkjøring – for høy hastighet i forhold til føret og forholdene ellers? - fal. § 4-9.

Etter en utforkjøring med sikredes firmabil avkortet selskapet erstatning med kr 200 000, hvilket utgjorde ca. 35 % av den totale erstatningen, under henvisning til at forsikringstilfellet var fremkalt ved grov uaktsomhet. Ved innmeldingen av skaden ble det opplyst om at sjåføren måtte styre unna et rådyr, og at utforkjøringen fant sted tidlig på dagen. Sjåføren innrømmet senere at dette ikke stemte. Utforkjøringen fant sted om natten på en grusvei, det var vått føre og sikrede måtte ikke styre unna et rådyr. Fartsgrensen på stedet var 80 km/t. Rekon beregnet bilens hastighet til å være 75 km/t inn i den aktuelle svingen. Videre konkluderte Rekon med at sjåføren startet å svinge altfor sent, og at det ved en nøyaktig styring ville være mulig å kjøre gjennom svingen i maksimalt 70 km/t. Nemnda kom under tvil til at sjåføren hadde opptrådt grovt uaktsomt, men at avkortningen måtte begrenses til kr 75 000.

SKADE: kr 577 295

AVKORTNING: kr 200 000 (ca. 35 %)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på bil og spørsmålet om selskapet kan avkorte erstatningen med kr 200 000 (c. 35 %) pga. grov uaktsomhet, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-9.

Daglig leder i det forsikrede selskapet meldte den 7.8.17 om en utforkjøring per e-post til selskapet:

Vår sjåfør (NN) kjørte på ett rådyr lørdag, sender vedlagt utfylt skademelding. Dyret greide seg fint, ingen blodspor og det stakk tilbake til skogen, var nok verre med sjåføren som prøvde å svinge unna dyret slik at en stolpe, eiet av (firma) knakk i to, samt at det ble vesentlig skade på bilen. (...)

Av skademeldingen datert 7.8.17 fremgår det at sjåføren hadde en fart på 70-80 km/t da situasjonen oppstod og 30 km/t i kollisjonsøyeblikket. Videre fremgår det at det var regn og vått føre. Hendelsen blir beskrevet slik:

Jeg kjørte bortover en grusveg i Lordalen lørdagsmorgen det kom løpende et rådyr fra venstre, rådyret traff venstre framskjerm og jeg skvatt å kjørte av veien. Bilen sklei på grusen/rullestein på høyre side av veien og jeg traff der etter en høyspent stolpe. Rådyret løpt tilbake til skogen der den kom ifra, den såg uskadd ut. Var ikke noe blod spor på stedet.

Sjåføren opprettholdt forklaringen om at han hadde kjørt ut av veien som følge av et rådyr lørdag morgen, i etterfølgende samtaler med selskapets utreder. I samtale med selskapets utreder den 21.9.17 opplyste imidlertid sjåføren at dette likevel ikke stemte:

Når skjedde ulykken?

Ulykken skjedde på natten.

Så tidspunktet som er hentet ut fra diagnoseprotokollen du ble konfrontert med i forbindelse med forrige avhør, kl 02:37 er riktig?

"Ja".

(...)

Forholdet på stedet

Det var midt på natten og mørkt. (NN) er usikker på om det regnet på tidspunktet han kjørte ut, men det hadde regnet før. Det var glatt veibane på stedet. Veien består av grus/småstein og (NN) opplyste at det var vått, mørkt og glatt.

Årsaken til utforkjøringen er altså at du kjørte for fort med tanke på forholdene på stedet, kom ut på kanten i svingen og bilen dro ut?

"Ja".

Det var altså ingen dyr du kjørte på?

Det var ikke dyr som traff bilen i det hele tatt. Det var ingen dyr på stedet.

Hvorfor sa du at du traff et dyr?

(NN) mener det virket mer troverdig at han kjørte ut dersom det var et dyr som var årsaken.

Sjåføren fikk referatet fra samtalen til gjennomlesning og hadde ingen anmerkning.

Selskapet engasjerte Rekon for en "(a)nalyse av ulykken for å beregne bilens hastighet forut for utforkjøringen". Rekon konkluderte med følgende i sin rapport av 9.11.17:

- Bilens hastighet i inngangen til svingen er beregnet til 75 km/h.
- Sporene viser at føreren har startet å svinge altfor sent i forhold til svingen
- Ved nøyaktig styring vil det være mulig å kjøre gjennom svingen i maksimalt ca. 70 km/h.
- Prøvekjøring gjennom svingen i 60 km/h viste at dette føltes å være en god del over naturlig hastighet for å ha full kontroll gjennom svingen

Selskapet besluttet den 22.11.17 å avkorte erstatningen med kr 200 000 (ca. 35 %) pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9. Selskapet viste til at det var adgang for identifikasjon i henhold til pkt. 11 i de generelle vilkårene.

Sikrede avviser at selskapet kan avkorte pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet. Sjåføren kjørte fort, men ikke så fort at man med et normalt godt skjønn kunne forvente dette utfallet. Svingen var ikke skarp, og ga i seg selv ikke noen oppfordring til å bremse. Utforkjøringen fant sted i starten av august, og det var ikke begynt å bli skikkelig mørkt om natten. Sjåføren var ikke ute for å "teste" bilen, men kun på en ordinær kjøretur, og aktsomhetsvurderingen kan ikke ta hensyn til at han var på en kjøretur uten et konkret mål. Subsidiært er det anført at avkortningen er for høy i forhold til gjeldende praksis.

Selskapet anfører at det er grunnlag for avkortning pga. grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9. Føreren eier 20 % av firmaet, og det er derfor adgang til identifikasjon. Selskapet har vist til at utgangspunktet for aktsom bilkjøring i Vegtrafikkloven § 3, og at rapporten til Rekon tilsier at en forsvarlig fart i den aktuelle svingen ville ha vært under 60 km/h. Videre har selskapet vist til at sjåføren kjørte på en grusvei, noe som gir lengre bremselengde enn ved kjøring på asfalt, og at utforkjøringen fant sted på natten. Avkortningens størrelse er begrunnet i praksis, jf. AKN-1975, FinKN-2012-644, 2012-506 og 2017-668.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avkorte med kr 200 000 for grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9.

Ifølge fal. § 4-9 annet ledd første punktum kan selskapet avkorte i erstatningen dersom forsikringstilfellet er fremkalt ved grov uaktsomhet. Nemndspraksis har lagt til grunn at det pga. risikoen for trafikkskader kreves stor grad av aktsomhet ved kjøring av bil. Etter det opplyste skjedde skaden da føreren kjørte av veien for å unngå å kjøre på et rådyr. Hastigheten er angitt til 70-80 km/t da situasjonen oppstod og 30 km/t i kollisjonsøyeblikket. Det er videre angitt at det var regn og vått føre, glatt og mørkt, og at kjøringen fant sted på grusvei. Nemnda forstår sikredes forklaring slik at kjøreforholdene var noe vanskeligere enn normalt, og at kjøring på grusvei er mer krevende pga. lengre bremselengde.

Rekon har analysert skadesituasjonen og konkluderte med følgende i sin rapport av 9.11.17:

- Bilens hastighet i inngangen til svingen er beregnet til 75 km/h.
- Sporene viser at føreren har startet å svinge altfor sent i forhold til svingen
- Ved nøyaktig styring vil det være mulig å kjøre gjennom svingen i maksimalt ca. 70 km/h.
- Prøvekjøring gjennom svingen i 60 km/h viste at dette følte å være en god del over naturlig hastighet for å ha full kontroll gjennom svingen

Nemnda forstår rapporten slik at naturlig hastighet gjennom svingen var betydelig lavere enn den hastigheten som er angitt av føreren. Selv om han ikke har kjørt fortere enn fartsgrensen, mener nemnda at han skulle redusert hastigheten betydelig for å sikre full kontroll med bilen gjennom svingen. Nemnda ser det slik at føreren skapte en helt unødvendig og betydelig risiko for skade på seg selv og andre ved ikke å redusere hastigheten, og mener under tvil at dette må regnes som grovt uaktsomt.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til skyldgrad, skadeforløp og forholdene for øvrig, jf. fal § 4-9 annet ledd annet punktum. Skyldgraden ligger i det nedre sjiktet for grov uaktsomhet, men føreren hadde et enkelt handlingsalternativ. Det dreier seg videre om en profesjonell forsikringstaker hvor avkortningen må kunne settes høyere enn i forbrukerforhold. En avkortning på kr 200 000 fremstår likevel for høy i forhold til praksis. Nemnda mener avkortningen bør reduseres til kr 75 000 i denne saken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Lars Erik Lundgaard (næringsrepresentant).